

ANAMNESE

Stel de diagnose van acne aan de hand van de anamnese en het klinisch onderzoek.

Vraag naar:

- Aard
- Ernst
- Mogelijke onderliggende oorzaken
- Gevolgen van acne met het oog op een behandeling

DIAGNOSE

Maak in volgende situaties een onderscheid tussen varianten van acne en mogelijke andere diagnoses:

- Acnebeeld op zeer jonge leeftijd of op oudere leeftijd
- Acneïforme letsels op atypische plaatsen (oksels, liezen, anogenitaal)
- Vermoeden van excessief krabben/uitknijpen
- Vermoeden van acne als gevolg van lokale druk, blootstelling aan irriterende producten, chloortoxiciteit, medicatie, vermoeden van hyperandrogenisme, enzovoort
- Acne met algemene klachten
- Afwezigheid van comedonen

KLINISCH ONDERZOEK

- Zoek tijdens het klinisch onderzoek naar comedonen die een sleutelrol spelen in het ontstaan van acne.
- Spoor ook eventuele papels, pustels en/of nodules op.

DOORVERWIJZING

Overweeg verwijzing naar een dermatoloog:

- Bij twijfel over de diagnose
- In geval van zeer ernstige acne, acne conglobata of ernstige littekenvorming
- In geval van intolerantie voor de behandelingen
- Bij onvoldoende therapeutische respons
- Bij het overwegen van adjuvante fysieke behandelingen (chemische peeling, comedonenextractie, laserbehandeling voor littekens)
- Bij onvoldoende vertrouwdheid met de behandeling van acne en/of gebruik van isotretinoïne
- In geval van ernstige psychologische complicaties

Richtlijn Acne (CEBAM-validatie, maart 2017)

Steekkaart na update literatuur tot juni 2021

BEHANDELING

Aanvalsbehandeling

	Comedonale acne	Milde tot matige papulopustuleuze acne	Ernstige papulopustuleuze acne
			
Eerste keuze	Benzoylperoxide 5%, adapaleen ¹ of azelaïnezuur	Combinatieproduct van benzoylperoxide 5%, adapaleen ¹ of azelaïnezuur	Benzoylperoxide 5%, adapaleen ¹ of azelaïnezuur + peroraal antibioticum ³ OF Oraal isotretinoïne ⁴
Onvoldoende beterschap	Combinatieproduct van benzoylperoxide 5%, adapaleen ¹ of azelaïnezuur	Benzoylperoxide 5%, adapaleen ¹ of azelaïnezuur + topisch antibioticum ² OF Benzoylperoxide 5%, adapaleen ¹ of azelaïnezuur + peroraal antibioticum ³ (Indien nog steeds onvoldoende effect: oraal isotretinoïne ⁴)	Oraal isotretinoïne ⁴

Bij vrouwen met een anticonceptiewens kunnen ook gecombineerde orale contraceptiva worden gebruikt in plaats van of in aanvulling van de initiële behandeling van acne. Er zijn geen klinisch relevante verschillen in effectiviteit tussen de verschillende preparaten onderling.

Een inductiebehandeling met een antibioticum (zowel peroraal als topisch) moet minimaal 6 weken en maximaal 3 maanden worden voortgezet. Indien nodig kan hierna een onderhoudsbehandeling opgestart worden.

Onderhoudsbehandeling

Start een onderhoudsbehandeling op na een succesvolle inductietherapie om de kans op recidief te verminderen. Gebruik hiervoor adapaleen in monotherapie bij milde tot matige acne. Gebruik de combinatie van adapaleen en benzoylperoxide bij ernstigere vormen van acne. Deze behandeling kan afhankelijk van de ernst nog tot 12 maanden worden voortgezet.

Comedonale acne	Milde tot matige papulopustuleuze acne	Ernstige papulopustuleuze acne
Adapaleen ¹	Adapaleen ¹	Combinatieproduct van benzoylperoxide en adapaleen ¹

¹ Adapaleen: contra-indicatie zwangerschap

² Clindamycine 1% (10 mg/ml) 1 x/dag

³ Azithromycine: 500 mg 1 x/week **OF** doxycycline 100 mg 1 x/dag (contra-indicatie zwangerschap)

⁴ Isotretinoïne: 0,5 mg/kg/dag tot een cumulatieve dosis van 120-140 mg/kg bereikt is; labo (Hb, leukocyten, trombocyten, nierfunctie, lipidenprofiel, HCG bij vrouwen) voor start, na 1 maand, nadien om de 3 maanden. **Verplichte anticonceptie bij vrouwen tijdens behandeling wegens manifeste teratogeniciteit!**